magazine Opwekking, juni 2024

LEEN LA RIVIÈRE:

'IK ERVAAR HET ALS GENADE DAT IK DEZE TIJD NOG KRIJG'

Op 8 juni viert Continental Sound het 55-jarig bestaan met een speciale, eenmalige theaterproductie over vier vrouwen van David. Het is tevens het publieke afscheid van oprichter Leen la Rivière (77) die ernstig ziek is als gevolg van nierfalen.

De Rotterdamse flat waar Leen en Ria la Rivière wonen is net een museum voor de christelijke kunsten: het ademt de geschiedenis van 55 jaar Continental Sound, en alle andere projecten in kunst en muziek waarvan het echtpaar de afgelopen decennia aan de wieg stond. En Leen heeft bij elk item een verhaal: van de poster van de eerste Continentals tour in 1969, tot schilderijen en gekregen kunstobjecten van uiteenlopende aard.

Veel van de activiteiten van Continental Sound zijn inmiddels elders ondergebracht of beëindigd. Leens pensioengerechtigde leeftijd gaf daar al een aanzet toe. De noodzaak tot een verdere afronding kwam nadat Leen in december in het ziekenhuis kwam voor een geplande controle. "Ik heb al tien jaar last van nierfalen, en sindsdien heb ik elk kwartaal een controle in het ziekenhuis. Elke keer neemt de nierfunctie verder af – je kunt er een liniaal langs leggen. Maar in december kreeg ik te horen: 'U zakt door de drempel'. Bij een specialistisch ziekenhuis is de meting opnieuw gedaan en werd die diagnose bevestigd. Ze zeiden: 'Als we de lijn doortrekken zoals hij tot nu toe gelopen heeft dan heeft u nog iets meer dan een jaar.'"

Nuchter

"Ik reageerde in eerste instantie heel nuchter op die mededeling. Dat is een eigenschap die ik heb ontwikkeld. In de wereld van kunst en cultuur heb je met zoveel emotie te maken dat je een filter moet inbouwen om daar niet in meegesleept te worden. En op dat moment, in

het ziekenhuis, trad direct dat filter in werking. Pas thuis kwam de klap echt binnen maar ging ik het tegelijkertijd zien als een kans. Want wie hoort nu van tevoren wanneer hij doodgaat? Ik kan nu dingen op orde brengen, oude vrienden en kennissen nog eens zien en mijn kinderen en kleinkinderen meenemen in dit hele proces.
Het klinkt misschien bizar maar ik ervaar het als genade dat ik deze tijd krijg. Natuurlijk heb ik ook tegen God gezegd: moet dit nu zo, kan het niet nog een beetje langer? Je probeert te onderhandelen. Maar God zei, op

Maar God zei, op een heel liefdevolle manier: 'Breng je huis op orde'

een heel liefdevolle manier: 'Breng je huis op orde'. Ik weet daardoor dat het einde onvermijdelijk is. Maar Hij heeft mij ook duidelijk gemaakt dat er nog tijd is om dingen goed te regelen, om dekseltjes op potjes te plaatsen."

Een van de potjes waar Leen graag een deksel op plaatst, is de toekomst van de stichting Continental Sound. "Daar was ik al eerder mee bezig. Ik heb geen opvolger en daarom zijn we begonnen met het outsourcen en afsplitsen van verschillende onderdelen. Als dat proces is afgerond dan is er nog één centrale stichting over die de toekomst van de Continentals in centraal en oost Europa veiligstelt."

Vier vrouwen

In Nederland staat er nog één activiteit op de agenda van de Continentals: een speciale, eenmalige theaterproductie over vier vrouwen van koning David. Leen schreef het script zelf, twintig jaar geleden. "In de coronatijd ben ik ermee verdergegaan en heb ik het aan regisseur Erwin van Heusden, bekend van The Passion, laten lezen. Die zei: 'Het heeft wel wat, maar nu is het knudde.' Ik houd van die eerlijkheid en daar moet je als professional ook tegen kunnen, vind ik. Dus heb ik alles herschreven en inmiddels zijn de repetities in volle gang.

In deze productie staan vier vrouwen van koning David centraal: Michal, gespeeld door Elly Zuiderveld; Bathseba, gespeeld door Maria Markesini; Abigail, gespeeld door Alexandra Smith en Abisag, gespeeld door Sjoukje Minkema. De stukken die zij spelen worden afgewisseld met toepasselijke songs van de Continentals. Het podium is helemaal leeg want ik wil een zo scherp mogelijke focus op de vier vrouwen."

Opvolging

Het verhaal begint op het moment dat David op zijn sterfbed ligt. De grote vraag is: wie volgt hem op? Eerder al hadden Absolom

The Continentals

De geschiedenis van Continental Sound begint in 1969 als het Amerikaanse koor The Continentals voor het eerst naar Nederland komt voor een tournee. Jan Visser, Henk Dik en Leen la Rivière zijn betrokken bij de organisatie ervan. De tour is een groot succes en besloten wordt om er een professioneel vervolg aan te geven: de stichting Continental Sound is een feit.

Op het hoogtepunt zijn er maar liefst 28 Continentalgroepen actief in Europa, met daarnaast Continental Kids en Young Continentals voor respectievelijk kinderen en tieners. Wereldwijd zijn er 70 groepen, die tot dat moment met elkaar al 1500 tournees met vele miljoenen bezoekers hebben verzorgd. Ook zijn er meer dan 100 lp's en cd's uitgegeven.

en Adonia geprobeerd de macht te grijpen. In het theaterstuk worden de angst en de ontknoping van deze gebeurtenissen verder uitgesponnen. Leen: "Daarbij heb ik ook gekeken naar de historische context: in die tijd kwam het vaak voor dat opvolgers van koningen de weduwen en zonen van hun voorganger lieten ombrengen. Die spanning zit er ook in bij de vier vrouwen, en daarbij de geschillen tussen de vrouwen onderling, want ze hebben natuurlijk ook een stevige mening over elkaar.

Tussendoor komt Andries Knevel als nieuwslezer op het scherm in beeld om iedereen op de hoogte te houden van de gebeurtenissen. De vrouwen volgen via hun mobieltjes nauwgezet wat er gebeurt op social media: wat schrijft *de Telegraaf* erover? En wat zegt *Blauw Bloed*? Uiteindelijk brengt Andries het nieuws dat David Salomo heeft aangewezen als zijn opvolger, en dan komt de opluchting: we zijn veilig."

Leen, die gemiddeld zo'n twee uur energie heeft per dag, volgt de voorbereidingen op afstand. Op de dag zelf hoopt hij wel aanwezig te zijn. "Ria, in alles mijn steun en toeverlaat die al die jaren alles qua financiën en styling op de rails hield, verzorgt de opening, en zelf wil ik het slotwoord doen. De energie die daarna overblijft, is voor mijn familie: onze drie zonen, onze geweldige schoondochters en onze fantastische kleinkinderen."

55 JAAR CONTINENTAL SOUND IN HET KORT

Onder de vlag van Continental Sound hebben Leen en Ria niet alleen het werk en bereik van The Continentals georganiseerd en gefaciliteerd. In de loop van de jaren kwamen er steeds meer activiteiten bij, waaronder het gospelkoor Discipel, de christelijke popgroep New Hope, praise- en worshipmuziek en een black gospelkoor.

Leen verzorgde daarnaast het artiestenmanagement voor onder andere Graham Kendrick, Adrian Snell, Second Chapter of Acts en de dansgroep Shekinah. Leen nam het ook op zich om christelijke artiesten en kunstenaars te verenigen en hun belangen te behartigen. Dat begon met het toegankelijk maken van de kunstwereld voor christenen. "In de jaren 60 en 70 lieten ouders hun kind liever niet naar de kunstacademie of het conservatorium gaan. Daar heerste een anti-sfeer; als ze maar roken dat je christen was dan gingen ze je lastigvallen. Dan was je conservatief in hun ogen, en niet in staat om vernieuwende dingen te doen. Dat wereldje hebben we uiteindelijk weten open te breken."

Continental Arts ontstaat, en geeft onder andere de gids *Expressie* uit, een jaarlijkse uitgave met een compleet overzicht van christelijke artiesten en kunstenaars. Ook wordt de jaarlijkse Christian Artists Seminar georganiseerd waar professionele artiesten, musici en kunstenaars elkaar inspireren.

Meer dan duizend christelijke professionals werden op deze manier verenigd en uiteindelijk is dit, met instemming van de leden, overgenomen door het CNV.

'LEEN IS ALTIJD ZEER BAANBREKEND GEWEEST'

Een paar reacties van artiesten/kunstenaars over de betekenis van het werk van Leen La Rivière.

Elly & Rikkert – muzikaal duo

"Vanaf de eerste jaren dat we christen werden, hebben we Leen La Rivière en zijn vrouw Ria een paar keer ontmoet, maar we leerden elkaar pas echt kennen toen we gevraagd werden om deel te nemen aan het Christian Artists Seminar.

Wat een openbaring was dat! Ineens bleken we niet op een eiland te zitten, maar vonden we in verscheidene kunstvormen vrienden voor het leven. Leen is altijd zeer baanbrekend geweest: er kon heel veel. Dingen die nu vanzelfsprekend zijn: dansen en acteren in de kerk, schilderen op muziek, jezelf durven uiten. Jongelui uit heel Europa bezochten masterclasses in alle vormen van kunst. Een uitkomst voor degenen die niet naar een kunstacademie of conservatorium konden. Ook wij mochten workshops geven: in liedschrijven en kindermuziek.

Leen haalde bekende zangers zoals Graham Kendrick en Amy Grant naar Nederland, en de rockband Petra, in die tijd opzienbarend. Ook via de vakbond CNV zette hij zich in voor de rechten van christelijke kunstenaars.

We zijn hem, en ook Ria, veel dank verschuldigd voor alle inspiratie en bemoediging in al die jaren."

Gerdien van Delft – illustrator/beeldend kunstenaar

"Ik heb op mijn twintigste een seizoen bij Frontline north van de Continentals gezongen. We tourden naar Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Denemarken, Zweden en Finland. Dat was echt een life changing experience en ik heb heel veel respect gekregen voor de organisatie door Leen, en het kledingontwerp door Ria. Dat hebben ze zo goed gedaan. Niet alleen brachten we het evangelie, maar ik heb er zelf ook veel van geleerd op het gebied van muziek en geloof. Je kaders worden zo verruimd.

Leen is echt een pionier met visie, en ook een voorbeeld. Daarna heb ik een aantal jaar in het bestuur gezeten van de Kunstenbond samen met Leen. Hij heeft het initiatief genomen om christelijke vakgenoten met elkaar in verbinding te brengen, en dat is zo waardevol."

Jan Willem van Delft – pianist/componist

"Mijn zussen zongen bij de Continentals en daarom viel bij ons regelmatig het blad Sjofar op de mat. Toen er op een gegeven moment een aankondiging in stond voor het Christian Artist Seminar (CAS) zeiden mijn ouders: 'Is dat niet iets voor jou?' Ik ben daar verschillende keren geweest, en het heeft me heel veel gebracht, als muzikant en als mens. Toen ik op een avond speelde voor de zaal kwam er na afloop een cellist uit Duitsland naar me toe met een profetisch woord. Ik had in die tijd last van depressies en hij hoorde dat in mijn spel: 'Ik moet dit aan je vertellen want ik ervaar dat jij vastzit.' Ik zie dat moment als een ommekeer in mijn leven. God redde mij, en CAS faciliteerde dat.
Leen heeft met CAS zo'n mooi initiatief genomen. Je kwam daar kunstenaars van links tot rechts tegen, op neutraal terrein waar iedereen gelijk is. Dat is zo waardevol geweest."